UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Ad legem Iuliam maiestatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

1 †Quando autem quis dicatur committere priuatū carcerem, de
tinendo hominem liberū, certe ſi detinet eum per xx. horas, puni-
2 tur, vt l. cap. v. ff. de adul. qd plene dic, vt ibi dixi. No. etiam †ex hac
l. in princ. quod appellatione diocesis continetur ciuitas. dicit ex
Egyptiaca dioceſi. Continet enim totam Egyptum, ⁊ ciuitatem
Egypti. In contrarium videtur extra de reſcrip. c. Rodulphus.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Homines. Quid autem ſi detineat mulierem ex cau-
ſa libidinis, an teneatur pena priuati carceris: vide Bart. in l. ve-
rum. de fur. ⁊ vide Bar. in l. ij. ff. de verb. ſigni.

Si reus vel accuſator mortuus fuerit. Rub. VI.

LEX I.

ETſi marcellus. Per mortē vnius ac-
cuſati, nō extinguitur
a accuſatio[a] quo ad alium de eodem crimine accuſatū.
1 h. d. No. ex hac l. † qd plures de eodē crimine poſſunt
ſimul accuſari, ſecundum veram opinio. vt l. inter liberos. §. fi. ff. de
b adul. Item mandans ⁊ faciens[b] poſſunt ſimul accuſari de eodem
crimine, quod dic, vt l. nihil. ff. de adulte. ⁊ hic tangitur per Cy. qd
no. ⁊ tene menti.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Extinguitur accuſatio. In materia huius l. ⁊ tit. vide
ſingularem queſtionem quam poſui poſt Bar. in l. ex iudiciorum.
ff. de accu.
b ALEX. ¶ Mandans ⁊ faciens. No. mandans ⁊ faciens poſſunt
ſimul accuſari. l. minorib. §. de his quibus vt indi. per Barto. in l.
hos accuſare. §. lege. ⁊ l. nihil. §. fi. ff. de accuſa.

LEX II.

SI is quem. Mortuo accuſato, etiam liberatur accuſator. h. d.

LEX III.

SI vt proponis. Licet mortuus ſit qui de falſo inſtrumēto accuſaba-
tur, poteſt tamen accuſari, qui eo vtitur. h. d.

LEX IIII.

DEfunctis. Defūcto reo extinguitur accuſatio, niſi ſeipſum occiderit. h. d.

LEX V.

SI quis cum. Si pendente appellatione, a ſnīa, in qua tacite venit bono-
rum ademptio, reus, vel accuſator deceſſerit, pena extin-
guitur, ſed ſi bona adimantur, expreſſe durat cauſa propter quā
bona adimuntur, quod habuiſtis in l. iij. ſi pen. appel. mors inter-
ue. ⁊c.

Si quis imperatori maledixerit. Rub. VII.

LEX VNICA.

SI quis. Qui maledixit Imperatori, eſt ad
ipſum remittēdus, vt ex pſona eius,
a qui dicit eſtimetur [a], nec eſt ab alio puniendus. h. d.
1 No. tex. ibi, vt ex †perſonis hominū dicta pēſemus.
Unde qualiter ſint metuende mine ex perſonis ho-
minum conſideratur. Habuiſtis in l. metum. ſupra, quod metus
cauſa.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Eſtimatur. Qualiter iniurie ſint conſiderāde, vide ad
iſtum tex, quod no. Bar. in l. Turpia. ff. de leg. j.

Ad legem iuliam maieſtatis Rub. VIII.

LEX I.

ETiam ex alijs. Qui contra legem iudicat, in l. iul. maie. nō incidit. hoc
dicit.

LEX II.

ALienam. Qui iuramentum preſtitum non obſer-
uat, in hanc l. non incidit. h. d.

LEX III.

SI quis alicui. Ex hac l. accuſati torquen-
a tur,[a] nec aliquo priuilegio ex
cuſantur. Idem in accuſatore, ⁊ cōſocijs. h. d. Uide gl. ſu-
1 per verbo, conuictus. Ex hac glo. no. duo. † Primo, quod vnus te-
ſtis facit indicium ſufficiens ad torturam. Uidiſtis in l. in bone fi-
dei. §. de iureiur. ⁊ ff. eod. tit. in l. admonendi. Secundo no. quod li-
2 cet † communiter omnes leges loquantur in plurali, ⁊ dicant pre-
cedentibus indicijs, tamen ſufficit vnum bonum indicium, ⁊ ſic te-
net glo. tua, quam vide ⁊ not. De iſtis indicijs dixi plene. in l. fin. ff.
de queſtio.

ADDITIO.

b ALEX. ¶ Accuſati torquentur. Uide Bart. in l. j. §. ad queſtio-
nem. ff. de queſtionibus.

LEX IIII.

NUllus. Poteſt quis ſuum priuilegium allegare, ne torqueatur, preter quam in crimine leſe
maieſta. h. d. hec l. notabiliſſima.

LEX V.

a **QUiſquis.** [a] Qui proditionem fecerint, vel tra
ctauerint cōtra principem, vel eos,
qui ſibi aſſiſtunt puniuntur morte, ⁊ publicatione bono
rum ⁊ eorum filij non ſunt capaces hereditatum, vel le-
b gatorum, nec ad teſtimonium,[b] honores, vel officia admittuntur,
filie ex hereditate paterna nihil capere poſſunt: ex bonis vero ma-
c ternis[c] legitimam tantum capere poſſunt, vxores eorum dotes re-
cuperant, ⁊ idem in ſocijs ⁊ participibus dicti criminis. Sed qui
d proditionē reuelauerit, venia dignus erit. h. d.[d] Et primo facit ad
1 q. quam habui de facto in hac ciuitate. † Statutum eſt hic, quod
quicunque preſtiterit auxilium, vel fauorem alicui exbannito. pro
proditione huius communis, puniatur certa pena. Modo qui-
dam de hac ciuitate procurabat quod dominus Petr. de Spole.
qui erat exbannitus vt proditor huius communis rebanniretur,
querebatur vtrū incideret in iſtam l. tanquam preſtans conſilium,
⁊ fauorem exbannito pro proditione: Quidam Canoniſte dice-
bant quod non, per decretales que dicunt quod licet non ſit alicui
licitum communicare cum aliquo excōmunicato, hoc eſt verum,
niſi pro eo reconciliando eum audiet, ita in propoſito ille, qui pro-
curabat quod rebanniretur, faciebat vt reconciliaret eum huic
communi, ⁊ ſic nō incidebat in legem. Ego dicebam quod hic erat
caſus in cōtrarium, ibi, denique iubemus etiam, ⁊c. Non ob. quod
dicitur de excommunicatione, quia ſententia excommunicationis
eſt medicinalis, non mortalis, vt in cap. cum medicinalis, extra de
ſenten. excom. lib. vj. Nunquam enim aliquis excommunicatur, vt
perpetuo ſit condemnatus, ſed vt ab inobedientia deſiſtat, ban-
num vero, quod datur hodie ſecundum ſtatuta terrarum eſt mor-
tale, ⁊ elapſo termino banni, non daretur ſibi venia comparenti, ⁊
venienti ad mandata, ideo non eſt ratio eadem quod ſepiſſime ac-
cidit, ſpecialiter hic.

ADDITIONES.

* ALEX. ¶ Quiſquis Ad hanc l. vide Bar. in l. conſtitutionibus.
ff. de appel. qualiter debeat intelligi hec lex dicam j. in fin.
* CLAVD. DE SEISS. ¶ Nunquid iſta pena reſpiciens filios
habeat locum quādo de crimine patris cognoſcitur poſt mortem.
Uidetur quod non: quia iſta lex loquitur in caſu quo viuens fuit
pater damnatus: ergo cum ſit penalis, exorbitans ⁊ odioſa, non
debet extendi ad alium caſum, maxime quando eſt eadem ratio ſe-
cundum ea que habentur in l. eius qui delatorem. ff. de iure fiſc. ⁊
quod ibi not. Barto. ⁊ doctor. in l. cum filius. in princip. ff. de verb.
oblig. ⁊ facit l. abſentem. ff. de penis. ⁊ expreſſius Barto. in l. fi. §. ad
crimen. ff. de public. iudic. In contrarium tamen quod imo dicta
pena habeat locum in predicto caſu eſt text. in c. ſtatutum. in verſi.
hoc ſane. ibi, qui tales eſſe vel deceſſiſſe probantur. de heretic. libr.
vj. qui text. loquitur de huiuſmodi penis filiorum ⁊ nepotum. ⁊ ita
reſideo. facit l. ordo. ff. de accuſ. ⁊ quod not. Barto. in l. infamem. ff.
de pub. iudic. Poſſet tamen ad illud ſecundum reſponderi, quod
illud ſit ſpeciale in crimine hereſis: quod non eſt trahēdum in cri-
mine leſe maieſtatis, in quo non eſt tanta ratio, vt probatur in ca.
vergentis in fi. de heret. ⁊ ita in ſimili reſpondet Aret. in c. qualiter
⁊ quando. ij. de accuſat. In contrarium facit quod not. Barto. in l.
ex iudiciorum. in queſtione de bannito de accuſat. cum concord. ⁊
quod habetur in extrauag. ad reprimendum vbi proceditur in cri-
mine contra abſentem. Pro prima parte facit quod not. Salyc. in
l. hi qui. in fin. per illum text. iuncta l. ſeq. C. de apoſta. alias eſt in l.
apoſtatarum. eod. titu. ad idem quod not. Hoſt. in ſumma, de here.
§. qua pena feriatur. verſicu. veruntamen ⁊ prima ſententia. Item
omnia iura que dicunt contra heredes ⁊ filios procedere, dicunt
ſimpliciter quoad bona: ſiue leges inſpiciātur ſiue canones. Quid
autem ſi per ſtatutum vel ſententiam pronunciaretur quis rebel-
lis, ⁊ ſui, an comprehendentur filie, vide Aret. conſil. xxxix. deter-
minantem quod non.
a AND. BARB. ¶ Pōdera ſi adduci poſſet ad qōnē, quā tetigit
Bal. i l. j. in pri. ff. de ver. ob. de phibito loqui cū bannito: an ſit pro-

hſbitum ſibi mittere nuncium vel literas.Et certe nõ facit.qꝛ hic loquitur de dante fauorem.vt habetur in l.poſt legatũ.§.j.amitte re.⁊ ibi Bar.ff.de his qui.vt indig.Sed pondera ad iſtud dictum Bar.qđ petens rebanniri proditorem.videtur preſtare fauorem proditori.qđ ſtatutum denegat.⁊ licet lex canonica prohibeat loqui cum bannito,intelligitur quo ad commercia.⁊ quo ad ſuffragia.⁊ ſimilia.vt rubore perfuſus veniat ad obedientiã eccleſie.Si ergo eccleſia iſta diſponit.vt reducatur ad obedientiã,multo fortius permittit.vt cum eo loquatur,ad finem reducẽdi eũ ex eo,qꝛ punitus erat de inobediẽtia.⁊ illa excõmunicatio inſequitur eum quocunqꝫ vadat.Sed in proditore patrie eſt ſecus.qꝛ lꝫ ſit bannitus,non tñ eſt punitus de proditione ⁊ petẽdo ꝙ ſibi remittatur pena,eſt contra publicum bonum,qꝛ lex vult maleficos puniri.l.ita vulneratus.ff.ad l.aquil.P.P A V.P. ¶Quiſquis.Ad materiã iſtius l.vide Soci.conſi.cclxxix.vol.ij.⁊ conſi.xxij.vol.j.

b ALEX.Teſtimonium.Vide Barto.in l.iuſiurandi.ff.de iureiurand.

c ALEX. ¶Maternis.vide Bar.late in l.furti.§.ope.ff.de iur.ſed an ferens teſtimonium pro ipſo videatur dare opem.vide Bart.no.in l.poſt legatum.§.ſi vero.in fi.ff.de his qb.vt indi.Et ad iſtũ tex.vide quod no.Ang.in l.iij.§.j.ff.quod quiſqꝫ iuris.

b ALEX. ¶Hoc dicit.limita iſtam l.tm̃ procedere vbi crimen eſt attentatum ſpecialiter in pſonã Principis,vt Imperatoris,aut Principis,ſed vbi peccatũ eſſet in alijs capitulis l.iul.ma.de quibus gl.j.ij.⁊ iij.ff.eo.ꝙ tunc non hꝫ locum pena,de qua hic,ſed hꝫ locum pena.l.amiſſione.§.qui deficiunt.ff.de cap.di.Itẽ limitauit hanc l.Pau.de Leaza.in cle.paſtoralis.de re iud.Io.an.in c.ſtatutum de reſcr.in vj.in nouel.Pro quibus optime facit gloſ.in l.j.in ver.hoſtis principalis.ĩ.de bon.li.alias eorũ.ff.ad l.Iul.maie.Tu vide Bar.in extra.ad reprimẽ.§.qui ſint rebelles.in ver.rebellando.⁊ ꝙ no.Bar.in l.ij.ſ.de man.vind.⁊ an habeat locũ in alia ciuitate quam ea,vide gl.⁊ Bar.in l.j.ff.eo.Et adde qđ non ſubditus,non incidit in crimen leſe maieſt.ſed Bald.in l.ij.ſ.de fal.mone.de pditore populi.ita incidit.in hoc crimen ſicut pditor principis.l.ſi.⁊ ibi Sal.in l.ſi.ĩ.de abol.⁊ vide hic Sal.⁊ vide in c.j.vt lit.non conteſt.⁊ circa materiam huius l.querit.an filius condẽnatus de crimine leſe maie.priuetur bñficio eccleſiaſtico iam queſito.⁊ vr̃ qđ ſic.cum talis filius ſit infamis,vt hic,ſed infamia nondũ reijcit a dignitate.ſed remouet a iam queſita.l.infamia.C.de decur.li.x.Et ſi dicis,qđ iudex ſecularis non poteſt priuare quem beneficio eccleſiaſtico.vt no.doc.in l.j.de pen.reſpondeo ſecundum.l.cũ probatio.⁊ ibi gl.ff.de proba.que dicit,delictum tuũ te punit,nõ ego,⁊ ſic non punit iudex ſecularis eum principaliter,ſed in conſequẽtiam.Tamen in contrarium eſt gl.ſing.xxvj.diſt.ſatis pverſum,ſi eſt crimen leſe maieſta.temporalis, ſecus ſi diuine ⁊ ſpiritualis,qꝛ tunc priuatur,vt in c.ij.de ſchiſmaticis.⁊ in c.quicũqꝫ.de here.in vj.ꝙ tene menti.poſt apoſtillam.vide Old.conſi.xliiij.vbi plene de materia.⁊ an ſpoliantes nũcios apoſtolicos dicãtur cõmittere crimen leſe maieſt.vide Roma.conſi.ccclxv.⁊ inquantũ Bar.in fi.dicit quod bannum hodiernum eſt mortale,vide Pau.de ca.conſi.xxiij.quãdo dicatur committi crimen leſe maieſt.vide Bal.cõſi.cxxxiij.lib.j.Pe.de anch.conſi.cclxxviij.⁊ ibi qualiter teſtes debeant concludere.⁊ an contra Papam,vel legatum de latere,dicatur committi crimen leſe maieſtatis.

LEX VI.

MEminiſſe. De crimine leſe maieſta.põt poſt mortẽ rei inquiri,hoc dicit iſta lex notabilis.

LEX VII.

POſt diui Marci. Poſt mortem rei,de hoc crimine põt queri.vt eius damnetur memoria,⁊ bona ſucceſſoribus auferatur,⁊ alienationes facte a die commiſſi criminis reſcindãtur.hoc dicit iſta lex.Et not.quod dixi in ſummario,⁊ tene perpetuo menti.

Ad l. iul. de adulterijs,& ſtupro. Rnb.IX.

LEX I.

PUblico. Uxores non poſſunt accuſare viros de thoro violato, ſecus econuerſo. hoc dicit.

LEX IIII.

a GRacchus. [a]Maritus,⁊ eius filius pñt adulterum vilem inuentũ impune occi

b dere,[b]ſꝫ ſi non erat vilis,mitius punietur.h.d.Tene mẽti iſtam l.Not.quod legitime factum eſt.penam non meretur.Not.quod licite poſſunt filij in iſtis obedire patri,etiam in atrocioribus executionibus,legitime tamen factis.

ADDITIONES.

a P.P A V.P. ¶Gracchus.Vide Iac.de Bel.de queſt.⁊ Fel.in ca.dilecti filij.de excep.

b ALEX. ¶Occidere.Peccat tamen.xxxiij.queſtio.ij.c.admonere.⁊ in c.inter hoc.

LEX XV.

SI quondam Vide auth.que tractat de remiſſione criminis,⁊ nota eam,de qua tractatur in auth.qua in prouincia.vbi de crimine agi oportet.⁊ ego dixi in l.ſi cui.§.ſi.de accuſ.

LEX XIX.

a QUamuis Accuſatore abſente,poſt crimen liquidatum poteſt ad ſententiam diſ

b finitiuam perueniri.[a]Querit gl.[b]hic licet ad crimen publici iudicij proſequendum, non admittatur procurator.quid ſi non fuerit oppoſitum an valeat proceſſus? Gloſſ.videtur dicere quod ſic, quam vide ⁊ not.ſuper verbo,preſentiam.Quod dic vt hic dixi.ff.de pub.iud.l.pen.§.ad crimen.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶Perueniri Vide Bar.in l.contra pupillum.ff.de re iu.⁊ vide no.gl.hic ſingulariter.Ad idem dixit ſingulariter Inn.in c.quia propter.de elect.quod vbicunque per ſtatutum quis tenetur comparere perſonaliter.ſi per procuratorem comparet,qui procurator fuit admiſſus tenet proceſſus.⁊ etiam probatio facit ad l.ſi maritus.§.preſcriptione.cum ibi no.ff.eo.

b ALEX. ¶Querit gl.de hoc vide Bar.⁊ ꝙ ibi dixit gl.ff.l.pe.§.ad crimen.ĩ.de pub.iud.⁊ alleg.in l.ita demum.ſupra de procu.

LEX XXVI.

a QUoniam. [a]Qui non põt accuſare de crimine non põt excipere de eodem ad aliquẽ puniendum.hoc dicit hec notabilis lex.

ADDITIO.

a ALEX. ¶Quoniam.Vide hoc ſingulare dictum,quando maritus accuſat vxo.de adulterio,⁊ poſtea remiſit accuſationem,⁊ mulier non continuat adulterium.an poſſit iterum accuſari de adulterio.vide hic not.per eum.⁊ ad Bart.hic facit quod not.Bart.in l.amplius non pe.ff.rem.rat.hab.⁊ Bart.in l.ſi.§.ſi.de eo per quem fac.erit.⁊ ibi allegat hunc tex.

LEX XXVIII.

a ITa nobis. [a]Hic enumerantur,q̃ exceptiones poſſunt obijci accuſanti de adulterio Not.ꝙ hec lex ſtatuit poſſe tãtum certas exceptiones obijci,⁊ per hoc excluduntur alie exceptiones legitime in corpore

1 iuris incluſe,vt hac gl.⁊ ideo †per hoc doc.inducũt hanc legem in arg.quod licet ſtatuto caueatur, quod contra inſtrumentum non poſſint opponi niſi certe exceptiones, quod per illud ſtatutũ non excludantur alie legitime. quod non puto vſquequaque verum.Quod dic vt pleniſſime dixi in l.j.§.j.ff.quod vi aut clam.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Ita nobis.facit iſta l.ad materiam,de qua per Bart.in l.j.in prin.ff.ſi quis ius dicent.non obtem.

LEX XXIX.

a QUe adulterium. [a]Domina a caupone poteſt de adulterio ac

1 cuſari,ſecus de familia,que hoſpitibus ſeruit.h.d.†Que

b rit glo.[b]vtrum cum meretrice nupta poſſit committi adulterium.Gloſſ.dicit quod ſic.Quidam vltramontani dicunt contrarium,⁊ forte melius.

ADDITIONES.

a AND. BAR B. ¶Que adulterium.Vide iſtam legem alleg.per gl.in c.tanta.de ſimo.⁊ ibi doc.in c.ſi Chriſtus.de iureiur.⁊ in ca.a crapula.de vi.⁊ ho.cler.ibi omnino.⁊ vide Lud.Ro.conſi.cclxxxiij.an propter adulterium perdatur dos?

b ALEX. ¶Querit gloſſ.vtrum cum meretrice ſiue ſit nupta ſiue non ſit licitum adulterium.vide Cy.in l.j.ĩ.de rap.virg.in addi.ſed Barto.in l.ſi vxor in prin.ff.eod.alleg.in gl.videtur tenere glo.hic.vide Bald.ĩ.eod.l.ſi mulier.

LEX